

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest
Kivitelespeldány

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 6000, félévre 3000, negyedévre 1500 K.
Védre postai szétkaldással egész évre 7000 K.
Egyes szám ára 150 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közseg, Várkör 39. sz.
Telefon-száma 28.

Nyitlter sora 300 korona.

Hirdetések négyzetcentiméterenként 50 K.
számlátolnak.

„Igen nehéz munka”

A miniszterelnök még mindig Genfben van s hazaérkezésének az ideje bizonytalan. Tárgyalásairól ugyan érkeznek hírek s eredményes munkájáról már tudunk pozitív adatokat a pénzügyminiszter nyilatkozatából, úgy hogy teljesen indokoltnak mondható a közvélemény optimisztikus felfogása, amellyel ezt a számunkra igen fontos kérdést kíséri.

A közvéleményt ebben a felfogásában a hivatalos körök felfogásai teljesen fedik. Az egységspárt egyik utóbbi értekezletéről üdvözlő távíráttal keresték fel Bethlen Istvánt, amelyben biztosították törhetetlen ragaszkodásukról és bizalmukról. Erre válaszolt a miniszterelnök egy nagyon szűkszavú, de mégis sokat mondó táviratban. Az értelme ez: igen nehéz a helyzet, a hátralévő tárgyalások nagyon igénybeveszik Bethlen István munkabírását, de a szerencsés kimenetel nem reménytelen. A pénzügyminiszter nyilatkozata után ez az első autentikus helyzetkép a külföldi kölcson állásáról.

A miniszterelnök szűkszavú távirata elbizakodásra nem ingerel, de minden jogot megad a további rendületlen reménykedésre. A távirat pár szavából kicsendül a miniszterelnök egy lényeges óhajtása is, ami nemcsak az egységspártnak, hanem az egész ország lakosságának is szól: nyújtson a párt és a nemzet az „igen nehéz” helyzettel birkozó miniszterelnöknek egységes hátteret, amelyre bátran támaszkodhat.

Ez a legegységibb követelmény, amit egy igen fontos és kényes ügy elintézése kapcsán a miniszterelnök a maga s az ügy számára megkívánhat, annál az egyszerű oknál fogva, hogy a külföldi kölcson sikere nem a miniszterelnök személyének vagy pártjának, avagy egy társadalmi osztálynak az érdeke, hanem az egész ország egyetemes helyzetének elengedhetetlen gazdasági bázisa.

A miniszterelnök szűkszavú táviratából hosszasan lehetne magyarázni ezt a kitétet: „Az egységspárt bizalma erőt kölcsönöz a még hátralévő igen nehéz munkámhoz.” Tudnunk kell, hogy május hónapban a francia-kisantant felfogás

győzött, ami súlyosabb volt az olasz angol felfogásnál. Bethlen István most az a nehéz feladat vár, hogy a kisantanttal is megéreztesse azokat a körülményeket, amelyeket Anglia és Olaszország s némileg már Franciaország is megértett s magáévá tett. Ez nem könnyű dolog, nyilván erre célzott a miniszterelnök az „igen nehéz” megjelöléssel. A helyzetet megnehezíti még az a körülmény is, hogy a kölcsön ügyét hónapokra elodáznia a magyar gazdasági helyzetre való tekintettel már nem lehet s így a miniszterelnöknek minden módot meg kell ragadnia, hogy a teljes elintézését nyelbe üsse s a lehetőségekhez képest ne csak elvi megállapodásokkal jöjjön haza.

A miniszterelnök vállalkozott erre az „igen nehéz munkára”. S teljes reménnyel biztat bennünket az a magatartás, hogy még mindég szűkösnek tartja a tárgyalások fonalának fenntartását, ami azt bizonyítja, hogy nem akar feleredménnyel hazaérkezni. Ha ennyi reménnyel tekinthetünk az ő igen nehéz tárgyalásai elé, a legkevesebb amit adhatunk cserébe: az ország rendjét, békéjét és nyugalomát, amelyhez bátran hozzákapcsolhatjuk a legteljesebb bizalmunkat is.

A főgimnáziumi Deákasztal.

A kecskeméti kath. nagygyűlés második napján a kulturális szakosztály ülésén Faragó Béla azt a gondolatot vetette fel, hogy annak a sok tehetséges falusi gyerekeknek, kikkel sokat nyerne a magyar kultúra, valahogyan módot kell nyújtani arra, hogy iskolába járhasson. „E célból szükségesnek tartaná, hogy a néppel foglalkozó alsópapság kiserje figyelemmel a nép gyermekei között felbukkanó bármily irányú tehetséget, tartsa nyilván az arra érdemeseket. A katolikuság összesége vállalja az ilyen tehetségek nevelésének költségeit. Erre vonatkozó határozati javaslatot terjeszt a szakosztály elé, amit nagy lelkesedéssel elfogadtak. Glattfelder Gyula megyéspüspök ígéretet tesz, hogy a püspöki kar előtt a legmesszebbmenően támogatni fogja ezt a nagy horderejű intézményt.” (Kecskeméti Közlöny, 1923. szept. 11.)

a graffenbergi, a schoffenbergi és az olasz chiarmacis agra. E család a grófságot 1664-ben kapta, majd Ausztriában és Stájerországban császári donatiót. Egyik Strassoldo felsőmagyarországi kapitánysági tisztet képviselte. Hogy ily minőségben mily hírnevet szereztek édes hazánknak történetében, elegendő Caraffa a véreb példájára hivatkozni, ki a felsőmagyarországi kapitányok között az első helyet vívta ki magának.

A wallonregimenthez is csak szomorú emlékek fűződnek. Ugy viselkedtek a wallonok Közseg város békés polgárságával, mint maga az ellenség. Erőszakoskodtak, megkárosították a polgárságot hazáiknak felgyújtásával. A polgárságot teljesen kifosztván, elvonulásuk előtt Strassoldo parancsnok arra kényszerítette a várost, hogy a katonai kincstárral való utólagos elszámolás ellenében előleget adjon. A városi magistratusnak a császában nem állott elég pénz rendelkezésre, hogy pedig a város mégis és pedig minél sürgősebben megszabaduljon a császárnak ezen durva soldatoeszkájától, a parancsnoknak az árváknak a pénzéből 1456 rebus forintot adott át. Az árvapénzek átvételéről Zeller Mihály Magyarországnak római császári udvari hadipüszkárja (Hofkriegszablmester zu Ungarn)

Érdemes megfontolás tárgyává tenni ezeket a szavakat akkor, midőn megindítjuk a főgimnáziumi Deákasztal-akciót. Mert most, mikor keserű kenyér a tisztviselői kenyér, mikor nehéz sor oklevéllel a kezünkben tengetni életünket, joggal kérdezhettük, hogy nem örvendetes-e az intelligens pályára készülő számának apadása. Nem örvendetes-e az, hogy főgimnáziumunkban, hol a jobb időkben 400 körül volt a tanulók száma, az idei iskolai évben 300 tanuló sem iratkozott be? S nem kell-e majd a jövőre s a következő években egyre jobban örülni annak, hogy ez a szám évről-évre apad? Akárhogyan nézzük is a dolgot, nincs okunk örülni. Közseg a természet iskolavárosnak szánta, a város vezetősége céltudatosan dolgozott ebben az irányban, dolgozik most is, mikor a postás árvaház ügyét olyan szeretettel karolja fel. Dolgozni kell tehát azért, hogy ebben a városban ne kelljen a meglévő iskolákat bezárni, hanem azok virágozzanak. Ez Közsegnek létkérdése. Szüksége van erre az itteni iparosoknak és kereskedőknek is, kik ugyanis fájoan érzik Nyugatmagyarország elvesztését.

Elsősorban ez a gondolat, Közseg városának különleges érdeke teszi szükségessé a Deákasztal ügyének felkarolását. Erre gondolt elsősorban a gimnázium vezetősége, mikor ezt a régi kedves eszmét hosszú pihenés után felújította. Módot kell nyújtani a jó közsegvidéki népnek arra, hogy fiait behozhassa a gimnáziumba. Behozhassa a nagy uragaság ellenére is, mely Közsegben — határváros lévén — sokkal súlyosabb mint más városokban. Be is hozza, ha a Deákasztal ingyen, vagy nagyon kedvezményes áron ebédet és vacsorát ad fiának, ha a Deákeségélyző Egyesület egyik-másik nagyon szegénynek juttat könyveket, esetleg egy-két darab ruhát is.

Ezen különös közsegi érdek mellett nemzeti szempontok is kívánják, hogy a falu tehetséges gyerekei tanulhassanak. Erről beszélt Faragó Béla a kecskeméti katolikus nagygyűlésen. A magyar tehetség ékes bizonyossága a magyar mérnök, a magyar tudós. S hány ilyen tehetség lappang a falu egyszerű fiai közt. Legyünk önzetlenség, ismerjük el, hogy az intelligenciának szüksége van felrészítendő erőre. Ezt a felrészítést, megújítást a

adott elismervényt, melynek hátlapjára valaki reírta, hogy a pénzt sával fogják a városnak visszatéríteni. A só — ugylátszik — akkor nagyon keresett cikk volt.

Közseg város várt-várt türelmesen a sóra, de hiába várt, a só csak nem érkezett meg. A város tehát más megfelelő fórum hiányában egyenesen Mátyás magyar királyhoz fordult (nem a császárhoz, ami feltűnő) egy felségfolyamodványban, melyben a fent elmondottakat felsorolja és kérte a kiadásnak elrendelését, melyre a katonaságnak kiesapongása és erőszakoskodása folytán még különös érdemeket is szerzett. Ne gondoljuk azt, hogy a felség-kérvényt azonnal kedvezően elintézték volna, bár az ugy nagyon egyszerű és világos.

Strassoldo Germanicus megszarolta a várost, a zsoldos hadsereg számára előleget vett fel, melynek ellenértékeképp egyes-egyedül sót kívánt mivel a kincstár bőven rendelkezett. Azokban akkori időben úgy alakoskodtak, nem siettek az ügyeknek elintézésével, csak akkor, ha valamely sollicitator (mai nap kijáró) kedvező összeköttetésénél fogva előbb tudta dülőre vinni az ügyet. De sokszor a sollicitatorok sem siettek valamely ügynek elintézésével, érdekükben állott azt húzni halasztani, mivel a kijárás kenvér-

Strasoldo Regiment Közsegben 1599-ben.

Eddig nem közölt adatok nyomán.

A bécsi hatalom, tudjuk a történetből, tervszerűen tartotta függő viszonyban Magyarországot és édes hazánknak meggyengítésére egy eszközt sem vetett meg. Ily alkalmis eszköznek bizonyult a zsoldos csapatoknak bekvártélyozása, melynek garázdálkodásairól már oly sokat olvastunk. Ahová zsoldos katonákat elhelyeztek, nyomában nyomor és pusztulás járt. Feljajdultak az emberek, a községek és könyörögtek, hogy e csapatától mielőbb megszabaduljanak.

A bécsi hatalom Közseg várost, melynek pedig az udvar sokszor kedvezett, több ízben terhelte meg katonai csapatoknak bekvártélyozásával, olasz, wallon és horvát katonákkal, kiknek mindegyikét rémhír előzte meg. Strasoldo Germanicus parancsnoksága alatti lovasregiment wallonokból állott és 1599. év egész telét itt töltötték. Strasoldo (Strassoldo) család — mint akkor sok egyéb család — katonai érdemeinél fogva a Habsburgoktól Görz vidékén grófságot nyert és utóbb négy ágra oszlott, a villanovai

falu romlatlan lelki, szellemileg érintetlen fiaitól kell várnunk elsősorban.

Ne hagyjuk partagon azt a sok magyar tehetséget. Hadd teljese ezt a förtelen földet, ezt az eles észet a tudomány kincseivel, a vallásosság és hazaszeretet hadd tegye gondolkodását, lelkivilágát emelkedetie. Így majd tehetséget nem pazarolja a maga szűk körében, aprótekos dolgaira, hanem használ vele egyházának és hazájának. Attól pedig ne féljünk, hogy az életben nem találunk ezek az imígyen felkarolt tehetségek elhelyezkedést. Ne legyünk kicsinyhitűek. Ne mondjunk le olyan környezetről az integritásról. Bármilyen nehéz, bármilyen súlyos is a jelen, bármilyen reménytelen is a jövő, mi bízunk abban, hogy akiket most nevelünk, azok az integer Nagy-Magyarországnak lesznek munkásai. Mert Nagy-Magyarországiól lélekben egy percre sem szabad lemondanunk, mindig arany intelligenciát kell nevelnünk, hogy az egész Magyarországnak elég legyen.

Ime, ezért kell Deákasztal, ezért kell elsősorban a községi főgimnáziumnak Deákasztal. Az akciót a tőlünk telhető legnagyobb erővel akarjuk megindítani. Elmegyünk összes falvainkba, elmegyünk mindenhova, ahonnan csak szokott Köszegre diák jönni. Elmegyünk a gimnázium előkelő pártfogóihoz és kérünk mindent, amire csak szükegelye lesz a Deákasztalnak. Kéréseinkben nem leszünk túlságosan szerények, mert tudjuk, hogy nagy és fontos ügynek tesszük ezzel szolgálalatot. Ezért kerjük a város vezetőséget is, hogy teljes erejével támogassa ügyünket, a város ügyet. Ezért kerjük a községi polgárokat, hogy adjanak amit és amennyit csak tudnak. Ezért, kerünk és arra kerünk különösen elsősorban mindenkit, hogy gancsot ne vessen törekvéseinknek. Ártani nem akar és nem is fog senkinek a Deákasztal. Ne aggódjanak a diaktartók sem. Nem az a célja a Deákasztalnak, hogy azokat tartassa, kiknek módjukban van önmagukat eltartani. Mi új diákokat akarunk hozni a javától. S használni akarunk ezzel a városnak, használni a gimnáziumnak, de használni elsősorban azoknak, kiket a Deákasztal szárnyai alá vesz. B. F.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Rendkívüli városi közgyűlést tartott Köszeg város képviselőtestülete csütörtökön délután Jambrits Lajos polgármester elnökelettel.

A közgyűlés egyik érdekessége az volt, hogy a képviselők szokatlan nagy számban vonultak fel az ülésre, a másik pedig az, hogy a késő esti órákig tartott. A polgármester szokás szerint a Hírszövegnyel nyitja meg az ülést, majd bejelentette, hogy a villamossegységár megállapítása tárgyában a döntő bíróság e hó 22-én fog végérvényesen dönteni, mely meghívja a város teljhatalmu megbízottját. A közgyűlés dr. Hegedűs János tiszti főügyészt delegálta a város képviselőitbe a döntő bírósági ülésre.

A napirend előtt interpellációkkal indult a közgyűlés. Szóva Ferenc képviselő szóva tette a villamosostelep üzemvezetőjének azon eljárását, hogy több motorikus árammal dolgozó iparosnak kikapcsolta az áramot. A polgármester azon

keresetük volt. Már az 1613. év köszöntött be es Köszeg városnak felségkerényét még mindig nem intézték el. A város valszinüleg már elöb is szorgalmazta az ügynek kedvező elintézését, de arra vonatkozólag a levéltárban adatot nem találtam, csak 1613. évből, melyben Pamer Benedek belső tanácsbeli tag valami Langer Miklós sollicitatornak közbenjárását vette igénybe. Ez arról értesíti a várost, Bécsben 1613. évi szeptember hó 20-án kelt levelében, hogy az alsóausztriai kamarának hadipénztárosa a városnak elszámoltatásáért még 1611. évi március hóban a schivatalnak visszaküldötte. Miután azonban időközben az országos kormány, haditanács, udvari kamara és ehhez hasonló hivatal székhelyet áttette Bécsujhelyre, hol Ferdinánd főherceg székel és kormányoz és Bécsujhely Bécs-től távol esik, nem állott módjában Köszeg városnak ügyében közbenjárni.

Köszeg város Bécsujhelyen szerencsésen egy jó ismerősre, valami Mäyr Dietrichre talált, kivel már elözöleg élénk üzleti összeköttetést tartott fenn. Kereskedő lehetett, ki azután Lichtenstein, a schivatal főnökénél oly hosszas idő után végre kijárta a sónak kiutalását. a—j.

válaszát, miszerint azonnal intézkedett a kikapcsolt áram újboli bekapcsolása iránt s hogy a telep üzemvezetőjének eljárását hivatalos vizsgálat tárgyává tette, tudomásul vette a közgyűlés. Utánna Köszegi József ny. rendőrkapitány interpellált a városban észlelhető koldulás miatt. A polgármester válaszában kijelentette, hogy az országos inszpekció keretében megoldást fog nyerni a községi szegények és keresetképtelenek segélyezése is, mert ez Köszeg városában igazán csak a szegénybazi lakókra és néhány elagott és munkaképtelen egyénre szorítkozik, miután munkaalkalom van a városban és lesz az őszel és a télen is, mert a tűzifakitermelés több alkalmat nyújt minden dolgozni akaró embernek. Köszegi József további interpellációjában a hősök emlékének megörökítésére hatóságilag őszelre névsor ellen tett kifogást, miután szerinte csak községi polgárok és községi illetőségű elesett hősök veendőek fel a hősi névsorba. A polgármester azon válaszát, hogy ezt a képviselőtestület által már régebben delegált és a hősök emlékének megörökítésére kiküldött bizottság fogja elbírálni, a képviselőtestület tudomásul vette a megelző interpellációra adott válasszal együtt. Köszegi József még aziránt is interpellált, hogy a villamosostelep éjféli után két órákor nem szolgáltat már áramot, minek orvoslását a polgármester megígérte.

Ezután következett a napirend első tárgya, mely szerint a képviselőtestület kimondta, hogy a viszesatolt 1600 holdnyi hercegi időt Köszeg város határába bekebelezi és városi közigazgatás alá veszi.

A postás árvaház ügye keltett igazán nagy érdeklődést és örömmel kell megállapítanunk, hogy Köszeg város polgárságában változatlanul megvan a kulturintézmények iránti szeretet és nagy áldozatkészség, mert a képviselőtestület szinte egyhangulag jelentette ki, hogy hajlandó a postásárvaház és üdülőtelep megvalósítására a legnagyobb erkölcsi és anyagi áldozatot meghozni azon reményben, hogy a kereskedelmi kormány is elkövet mindent, hogy ezen nagyszabású emberbaráti intézmény tényleg megvalósuljon és ezen intézménnyel kapcsolatosan az ott elhelyezett gyermekek a praktikus életnek neveltetnek és az intézet keretén belül már olyan kenyérkereső pályára képeztetnek ki, mely lehetővé teszi az életben való boldogulását is.

Elhatározta a képviselőtestület, hogy két vázmörbedé felállítási költségeihez építési anyaggal járul hozzá. A bódék egyike a kethelyi domb tetején, a másik pedig a Rótvölgyben a fekete-hiddal szemben lesz felállítva és a vázmörbedé hivatal a barakképületben fog elhelyezést nyerni. Itt jegyezzük meg, hogy a vázmörbedéeknek egyik közege a vasúti állomáson is teljesít szolgálalatot, úgyhogy ez ügyben fennakadás nem fog előállni.

Elfogadta a képviselőtestület a járásbirósági épületre vonatkozó szerződési tervezetet is, mely szerint a városszajor telkén felépülő járásbiróság mellett az utca a Sziklay-ház oldalán lesz még pedig aly megoldva, hogy a bírósági épület az egész frontot beépíti, de az utca szélességében egy nyitott kapubejáró lesz, mely a városszajoron át a közlekedést biztosítja.

A megüresedett irnoki állásra Lepold Ernő díjnok helyettesítettett. Stáryits Ferencné irnok özvegyének 3 havi fizetés utaltatott ki végkielégítésül. Zins Gizellának és Gábriel Emiliának havi 10.000 korona segély szavaztatott meg. Kovács Ferenc karmester illetményeinek végleges rendezése céljából a közgyűlés Nagy Balázs igazgatót, Unger Elek zenepártoló egyesületi elnököt és dr. Nagy-Ebeling Miklóst küldte ki.

A községi r. k. polgári leányiskola segélyezésére 1.000.000 koronát szavazott meg a közgyűlés. A sörkert bérlőjének bérleengedés iránti kérelmét elutasították. A közvágóhid tatarozási költségeit megszavazták. A városi uthárlózat véglegesen megállapítva lett. A letelepedés és illetőségi díjakat 1000-tól 500.000 K-ig állapították meg. Módosította a közgyűlés az építési szabályrendeletet is, még pedig aly, hogy az új építkezések után a városi illeték az építési költségnek egynegyed százaléka, javításoknál egytized százaléka. Felemelték a vigalmi adót, a helypénzdíjakat is, mely utóbbinál a h'lybeliek hetivásárokra a felét fizetik. A bizonyítványok és igazolványok díja is újból lett megállapítva. A gyászköcsi 1000 K-tól 20.000

K-ig fizetendő meg. Jelentékenyen felemelték az ebadókat is, mely 2000 koronától 30.000 K-ig terjed. Tudomásul vette a közgyűlés az alapok zárszámadását és a kéményseprési díjakat okt. 1-től az eddiginek négyszeresében állapította meg, vagyis háromszázhusz koronában. Letelepedési engedélyt kapott Matits József tiszthezlyettes és Zalai Béla ny. ezr. továbbá özv. Kajtár Károlyné. Raschke Hildegardot elutasítottak, valamint Horvath Géza sen vétetett fel a város kötelekébe. Ezzel a közgyűlés tárgysorozata kimerülvéen és már hét órára járt az idő, mikor a polgármester a gyűlést bezárta.

Hirdetmények.

460/923. sz. Közhírré teszem, hogy Vasmegye alispánja 16140/923 sz. határozatával Geróly Mihály községi lakos tűzkárosult feiségegyezésére Köszeg város és járás területére kenyér-adomány gyűjtést rendelt el, tekintettel arra, hogy nevezett tűzkárosult lakoházának tejeje és ketholdas bérletén termett összes gabona-termése elégett és ezen házat saját erejéből pótolni nem képes. Felkérem a város jöszivü és áldozatkész közönségét, hogy akár természetbeni, akár pénzbeni adománnyal a károsultat segélyezzék. Adományok akár Geróly Mihálynak adhatók át, ki e gyűjtésre jogosult, akár átadhatók Városház 14 számú szobájában.

4709/923 sz. Közhírré teszem, hogy Köszeg szab. kir. város erdőgazdaságában nagyobb mennyiségben hulló zsiros gubát f. hó 25-én d. e. 10 órákor a városi számvévőség helyiségében árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom. A szedetés a vevő kötelessége.

Ujból kozhírré teszem, hogy mindazok kik buza földadójukat még ezideig be nem fizették az 1923/24 költségvetési évre f. évi szeptember 30-ig annál is inkább fizessék be, — mert okt. hó 1-től a buza egyenértéke már nem 1 kg.-ként 300 koronával, hanem magasabb összeggel lesz számítva. Mindazok pedig, kik buza földadójukat az 1923/24 költségvetési évre már befizették, ezen befizetett földadó után 1/2% mezőgazdasági kamarai illetéket tartoznak még befizetni f. évi szeptember 30-ig.

Jambrits Lajos polgármester.

Ici pici kis ház ...

Ici pici kis ház,
Megse' latják masok,
Isten tudja, én meg megis
Mindig erre járok!

Ici pici ablak,
Be sem látni rajta,
Tele van az muskattalival,
Kozmattinnal rakva!

Ici pici bolt csak
Benni mosolygo rózsá,
Hogy én mindig erre járok,
Mit tehetek róla?

Patonay Sándor.

HIREK.

Előfizetési felhívás!

Október 1-én lapunk egy új negyedévet kezd meg. A papírák, munkabérek és a többi előállítási cikkek óriási drágulása folytán kénytelenek vagyunk a negyedév kezdetén lapunk árát felemelni és az előállítási költségek egy kis részét a közönségre áthárítani. 1-étől kezdve egyes szám ára 200 korona, előfizetés pedig egy évre 10.000, félévre 5000, negyedévre 2500 K, vidékre postai szétküldéssel negyedévre 3000 K, félévre 6000 korona lesz. Kérjük előfizetőinket ezt a kis áldozatot meghozva, előfizetőiket előbb újítsák meg. Együttal nyomatékosan figyelmeztetjük mindazokat az olvasóinkat, akik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, a hátraléket a fizetéskor érvényben levő árak szerint számítjuk, miután a fizetés elmulasztása nem a kiadóhivatal hibájából történt és így a kiadóhivatal annyi kárt nem szenvedhet.

A KIADÓHIVATAL.

Kerelem előfizetőinkhez. Ujból kerjük tisztelt előfizetőinket, hogy lapjaikat, amig sikerül lapkihordókat alkalmazni, az alább megjelölt helyeken átvegyék: a Kálvária-, Meskó-, Munkás- és a Sziget-utcákban lakó előfizetők Zotter Ferenc vegyeskereskedésében, Árpádtér, Erdő-,

Hegyalja-, Pallis-, Meceéri- és Kaszárnya utcákban lakó előfizetők Helfensdorfer József kerékpárjavító üzletében, Rajnis utca és ettől felfelé a Varkörön továbbá, Tablaház-utca és a Vár a várbán lakó Konrád András gondnoknál, a Jurisits-téren lakó előfizetők Rónai Frigyes 13 szám alatti lakásán, Intézet-, Gyöngyös-, Pamer-utca és az alsó Varkör saját üzletünkben, Kayszál-utca, Flórián-tér, Chernel-uta, Városház-utcai előfizetők pedig özv. Draskovics Gáborné trafikjában.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Hammer Ilonát polgári iskolai tanárnőt a mohácsi polgári iskolához terdes tanárrá nevezte ki.

Szabadságon. Farkas Dániel járási állatorvos 24 napi szabadságra ment, mely idő alatt Chemez Ármán városi állatorvos helyettesíti.

Hány hősi halott nyugszik a községi temetőben? Miután a háború alatt elhalt külföldi katonák a helybeli köztemetőben temették el és csak a háború utolsó évében kerültek a meghalt katonák egy külön temetőbe, a régi lövölde területén, így a köztemető már annyira megtelt, hogy aktuálissá lesz egy megfelelő új köztemető kérdésével foglalkozni. Polgármester most foglalkozik a kérdéssel és egyelőre úgy véli megoldani a kérdést, hogy a régi temetőben levő külföldi katonákat egy közös sírban helyezék el, mely közös sír vagy a régi temetőben vagy a lövölde melletti új temetőben lenne, mintál a régi temetőben 401 sírhely szabadult fel és így volna hely a további temetkezésre. Az előkészítő munkálatok során megállapítást nyert, hogy a köztemetőben 210 orosz, 87 szerb, 15 román, 17 olasz, 16 osztrak, 19 ismeretlen és 37 magyar hős van eltemetve. A közös síron egy emléktáblán fellenne jegyezve az ott eltemetett hősök neve.

A fogimnáziumi Deakasztal ügyében kedden este 6 órakor négyülés volt a fogimnázium tanácsstermében. A város legagilisabb hölgyei voltak jelen. Tihanyi Márkus kifejtette a Deakasztal létesítésének szükségességét és ismertette azokat a módokat, ahogyan az agitációt meg akarja indítani. A jelenlevő hölgyek nagy lelkesedéssel megígérték, hogy az akciót teljes erejükkel támogatják. Pénteken délután 5 órára pedig a város vezetőiféleit hívta meg a fogimnázium disztermébe Nagy Balázs igazgató. Megnyitójában a Deakasztal ügyében régebben megindított akciót ismertette s rámutatott azokra az okokra, melyek sürgőssé teszik a Deakasztal létesítését. Ez utóbbit fejtette ki bővebben Tihanyi Márkus előadó. Megemlítette, hogy mennyit veszített a fogimnázium Nyugatmagyarország elvesztésével és mennyire apasztja diákjaink számát a nagy drágaság. A jelenlevők egyhangúan szükségesnek mondták ki a Deakasztal létesítését s erkölcsi és anyagi támogatásukat is megígérték. Felszólalt a gyűlésen a polgármester, Náhler Mátyas, Községi József, August János és abban állapodtak meg, hogy egy intézőbizottságot választanak, mely a nagy ügyhez méltó buzgalommal a legszélesebb körök között indítja meg az agitációt.

Adomány. A községi „Hangya” 120.000 K-t ajándékozott a ker. soc. Munkásegyletnek önzorgató pénztár alapja javára és más kulturális célra, amiért ezuton is köszönetet mond az eylet vezetőség.

Továbbkepző tanfolyam. A községi állami polgári fiúiskolában a továbbképző tanfolyam október hó elején újra megnyílik, hogy módot adjon a jelentkezőknek a magasabb polgári műveltség megszerzésére. Be akarja vezetni a hallgatókat a tanfolyam az ipari, kereskedelmi, gazdasági és társadalmi élet alapismereteibe, hogy ezek birtokában munkakörüket magasabb szellemi látókörből tekinthessék át és jövőjüket jobban megalapozhassák. A múlt évi tanfolyam szép eredményekre tekinthet vissza és remélhető, hogy az idei tanfolyam még több sikert fog felmutatni.

Ujabb 100—150 százalékos dohányaremelés. A dohányjövődék igazgatósága ismét emeli a dohányneműek árát. Az emelésről szóló jelentés a hivatalos lap vasárnapi számában jelenik meg. A drágulás, hír szerint, 100—150 százalék lesz. Leginkább a finom dohányfajtákat drágítják meg, de az olcsóbb dohányfajták drágulása is megközelíti a 100 százalékot.

Menetrendváltozás. Szeptember hó 25-étől kezdve a község—szombathelyi vonalon az alábbi menetrend szerint közlekednek a vonatok: Köszegről indul: 6:09, 12:04, 16:14, 21:42. Szombathelyre érkezik: 6:55, 12:50, 17:00, 22:28. Szombathelyről indul: 7:40, 14:30, 17:52, 22:55. Köszegre érkezik: 8:28, 15:18, 18:40, 23:40.

Diakmenza. Hasznos és életrevaló intézményt akarnak Köszegen megvalósítani, mely a szegényebb sorsú diákok sanyaru helyzetén volna hivatva segíteni, főleg abban az irányban, hogy naponta legalább egyszer kiadós, tápláló étkezésben részesítse a rászorulókat. A megbeszélések értesülésünk szerint már a napokban megindulnak a valószínű, hogy ezt a humanus akciókat nagy siker fogja kísérni.

Posta- és portójegek bevonása. A kereskedelmi miniszter a 10 koronán aluli posta bélyegeket, kivéve az 6tkoronásokat, a 10 koronán aluli, továbbá a 12, 15, 25 és 30 koronás portójegeket, végül az 1 korona 50 filléres postal levelezőlapokat szeptember végével ki vonja a forgalomból. A közönség a birtokában levő bélyegeket, portójegeket vagy levelezőlapokat október 30-ig becsérelheti bármely postahivatalnál.

Rendkívüli varmegyei közgyűlés lesz esütörtökön, szeptember hó 27-én. Többek között tárgyalás alá kerül az új járási beosztási tervezet, mely szerint a községi járás kikerekítése van tervbe véve a szombathelyi járás 8 községével, Nagygeres, Perenyé, Gyöngyösapáti, Söpte, Nagy- és Kisasszonyfalva, Köveskut és Salfu községekkel. A javaslat szerint a községi járás a jelenlegi 16 község helyett 24 községből fog állni, körülbelül 10000 lakossal.

A ker. soc. Munkásegylet e hó 16-ára hirdetett és elmaradt gyűlését ugyanazzal a tárgyszorzzal e hó 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg.

A községi hölgyek figyelmébe! Hétfőn délután 5 órakor négyülés lesz a zárda tornatermében. Tárgya lesz a fogimnáziumi Deakasztal létesítése. Minden hölgyet, ki a város és a gimnázium ügyeit szívén viseli, ezennel meghív a Deakasztal vezetősége.

Tűzet jeleztek szombaton déli 12 óra előtt. Deutsch Arthur gabonakereskedő házának egyik emeleti helyiségében, melyet éleskamrának használtak, takarítás alkalmával egy szalmazsákot támasztottak a szobában levő kéményajtó elé, melyből egy szikra a szalmára pattant s azt meggyújtotta. A keletkezett nagy füst által a lakók a veszélyt még jókor észrevették s mire a tűzoltók odaértek, a tűz már el volt oltva. A szalmazsákon kívül más nem égett el, de könnyen végzetes baleset keletkezhetett volna, ha ez az esti órákban történik, mert a helyiségben nagyobb mennyiségű vágott tűzifa volt felhalmozva, mely könnyen lángot foghatott volna.

Sport. Mult vasárnap a Celldömölki Sportegylet volt a községi csapat ellenfele, a mérkőzés nem várt rossz eredménnyel végződött egyrészt a csatársor indiszponált játéka, másrészt pedig az offsidei gólnak köszönheti a községi csapat a vereségét. Végeredmény 1:0 (0:0) Cell javára. — Ma, vasárnap a Körmen di T. K. látjuk vendégül rovásmérkőzésre, a nyár folyamán Körmenben szenvedett vereséget akarjuk korrigálni. Heves iramu játéka van kilátás mindkét részről, a községi csapat Hani távozásával egy új balkötőt szerepeltet Paár szombathelyről, jelenleg itt tartózkodik Köszegen és hosszabb ideig a csapat egy jó játékost nyer benne. A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik.

Pénz és egy farfikalap találtatott. Tulajdonosaik jelentkezzenek az államrendőrségen a hivatalos órák alatt.

Utlevél nélkül akartak bort csempészni Geschrei Gusztáv, Koller Károly, Gamauf József, Bayer József, Schmed József, Ringhofer János, Poch József gyöngyösfői és Németh J. perványi lakosok. Utlevélrendőri kihágás miatt a rendőri büntetőbíró egyenként két napi elzárásra és 20.000 K pénzbüntetésre ítélte.

Sarjulopas. Pongrácz István cáki gazda 45.000 korona értékű sarjútát Hérv Margit cáki leány ellopta. Nevezett lopásért a községi járásbírósnál lett jelentve.

Kerekpárelgazolás. Csánits József 5 éves Kari nevű fiát vasárnap a főtéren egy száguldó burgenlandi kerékpáros elütötte és keresztül ment rajta. A nagy teher alatt a kis fiú jobb labzársontja megrepedt. A vigyázatlan kerékpáros elillant.

Aki olcsó mézet akart enni. A mult hetekben Gombás István hitelszövetkezeti tisztviselő hirdette az újságban, hogy méhészete eladó. Akadt is vevő, aki pénz nélkül akarta a mézet megvenni. Az egyik éjjel ki is rámolta Gombás méhkasait és a bentlevő mézet rámástól együtt 78.000 korona értékben elvitte. A detektívek másnap megtalálták a zsák mézet egyik szomszédos kertben, abova a tolvaj letette. Valószínűleg megzavarták munkája közben a mézéhez tolvajt, ezért hagyta ott a zsák mézet. A tolvajt keresik.

Ejjeli csendhaborításért és botrányos részegségért feljelentették Horváth Ferenc és Oswald Antal községi lakókat, kik nem riadtak vissza a már jelzett magas büntetéstől sem. A rendőri büntető bíró, az enyhítő körülmények mérlegelése után, a büntetést nem a legsúlyosabb mértékben alkalmazta és egyenként csak 7000 K pénzbírságra ítélte.

Beiratkozások a pécsi egyetem. A Pécsre áthelyezett m. kir. Erzsébet tudományegyetem jog- és államtudományi, valamint a bölcsészeti, nyelv- és történettudományi karára, az orvostudományi karnak pedig a két első évfolyamára az 1923/24. tanév első felére szóló beiratkozások f. é. október hó 1—12-ig s azok részére, akik nem voltak még ezen egyetemnek hallgatói, f. évi október hó 10—15-ig tartatnak. Az utólagos beiratkozás rectori engedéllyel f. é. október hó 30-ig bezárólag eszközölhető. A félévi tandíj 60.000 korona. A vagyontalan köztisztviselők gyermekei 20.000 korona tandíjat fizetnek. Erre vonatkozó igényjogosultság megállapításáért külön kell folyamodni a rectorhoz. A bélyegtelen kérvényhez a szülők közalkalmazotti minőségét és vagyontalanságát igazoló okmányok csatolandók. Megfelelő szorgalmat és előmenetelt tanúsított szegénysorsú hallgatók az eddigi módzatok mellett továbbra is kérvényezhetik a tandíjmentességet. A kérvények f. évi október hó 1—12-ig nyújthatók be a dékáni hivatalokba. Akik még nem voltak hallgatói az egyetemnek, felvételi iránti kérvényüket szeptember 25-ig még benyújthatják az illető kar dékáni hivatalába Pécs, Rakóczi ut 80. szám alatt.

Egy csillagos kétkoronásért egy szokol! Az utóbbi napokban ezzel bolondítják a népet és sajnos, nagyon sokan vannak, akik szépen fel is ülnek ennek a lehetetlen butaságnak. De még nem találkoztunk olyan buta csehszlovákkal, aki a szokolt meg is adná a csillagos kétkoronásért. A jegyintézet részéről határozottan kijelentették, hogy az államjegyintézet által kibocsátott bankjegyek, viseljenek azok magas vagy alacsony számot, csillagot vagy nem csillagot, teljesen egyenlő értékűek. Az egész manőver csak közönséges népbolondítás.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hetről. Születések: Lágler Pál—Bartos Klára: János r. k. Házaság: Horváth Mátyas—Weikmann Rozália. Halálozások: Lágler János 2 óra, koraszülött. Horváth József 2 hónapos, tüdőgyulladás, Schlogl Erzsébet 1 éves, tüdőgyulladás.

Nyiltér*)

NYILATKOZAT.

Tek Saghy István és Saghy Gyula uraktól a Bálházbán elkövetett becsületsértésekért a nyilvánosság előtti bocsánatot kerek.

Köszeg, 1923. szeptember 20-án.

Janzsó Mihály szabómester.

PYRAM

bőven carnaubás, terpentínus a bekebelinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konzerváló hatással bíró cipőkrom.

BENES TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA E.T. GYŐR

Leartattak a négyezer éves buzát A világ-hírűvé vált thébai ásatások alkalmával buzára akadtak, melyet megvizsgálva, a biológusok csiraképesnek találtak. A buzából az angol Régészeti Társaság minden buzatermő államnak küldött egy keveset s így jutott el hozzánk is. A buzát Barson vetették el, gyönyörűen ki is kelt, le is aratták és a napokban süttették az első kenyeret a firaók buzájából.

Vakmerő rablógyilkos merénylet történt szerdán éjjel Budapesten. Egy jól öltözött fiatal ember bérautón kivitette magát Csillaghegyre és itt egy elhagyatott helyen a gépet vezető soffort, Berta Illést hátulról fejbe lőtte és a nála levő pénzt elrabolva, elmenekült. A súlyosan megsérült soffort beszállították az egyik budai kórházba, ahol ápolás alá vették. Az elvetemült rablógyilkost keresi a rendőrség.

Nagy vasuti szerencsetlenség Ercsinél. Egy tehervonat hátsó kocsijai Ercsi állomásról éjjel egy óraker eddig még felderíthetetlen okokból a nyílt vonalra megfutamodtak és Ercsi Ferenc major állomások között az 1057. számú tehervonattal összeütköztek. Az 1057. sz. vonat személyzete közül Kelemen István mozdonyvezető, Rátkai Bálint vonatkezelő és Pintér Pál vonatfékező meghalt. Márkus Imre és Gál János vonatfékezők súlyosan megsérültek. A szigorú helyszíni vizsgálatot azonnal megindították.

Amerikában új gyilkos gázt próbáltak ki. San Franciskóból jelentik: Quick Harry amerikai vegyész olyan mérges gázt talált föl, amelynek hatása sokszorosan nagyobb a világháboruban használt mérgező gázokénál. Gyilkoló erejét a minap próbálták ki San Franciskóban. Egy óriási épület földszintjén több ezer tengeri nyulat tereltek össze és közéjük dobtak egy gázbombát. A szerencsétlen állatok néhány másodperc múlva elettelenül terültek el a földön. Jóval később bementek a szakemberek a házba de kis hiba, hogy ők maguk is szerencsétlenül nem jártak. Megállapították, hogy ha a San Francisko valamelyik népesbb utcáján dobták el egyetlen gázbombát, legalább százezer embert pusztítana el.

A Pesti Tőzsde új száma nagyérdemű cikket közöl a Georgia tőkeemeléseről, az Atheneum tranzakeiójáról, a Hitelbanki vállalatok tőkeemeléseről. Közli Ottó H. Káhn, Birezi I. Dr. Lévi Béla, Sugar Géza stb. nyilatkozatait. Gazdag hírvonat számol be az összes küszöbön álló tranzakeiókról, a pénzügy minden nevezetesebb eseményéről. Mindennemű sorsajegy és értékpapírügyben szívesen ad felvilágosítást a szerkesztőség. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VI., Izabella-utca 43.

Beregi Oszkár pesti tartózkodásáról számol be írásban és képből a Színházi Elet ma megjelent új száma. Inez Sándor népszerű hetilapja e héten is csupa szenzáció. Móricz Zsigmond, Szenes Béla, Harsányi Zsolt, Vajda Ernő, Lovász Károly cikkei mellett rengeteg riport, kép, intimitás, darab és kottamelléklet, valamint érdekes mozi, sport, tőzsde, divat és zenerovatok egészítik ki a 84 oldalas vastag könyv tartalmát. Ara 800 korona, negyedévi előfizetés 8 ezer korona. Kiadóhivatal Budapest VII., Erzsébet körút 29.

Ne dobja el rossz harisnyáit, azokat megfelelő FILIPP harisnyakötője Szombathelyen.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 3.			
Fout Sterling	98.200 K.	Dollár	19900 K
Schw. frank	3460 "	Francia frank	1672 "
Lira	872 "	Sokol	585 —
Dinár	208 "	Lei	98.50
100 osztrák K	27.70	100 Marka	00.20

Hivatalos gabonaárak: dunántúli buza 93.400 — — K. Rozs 64.500 K. Takarmányarpa 61.000 K. Sörárpa 68.500 K. Zab 62.000 K. Kukorica 69.500 K. Korpa 40.500 K.

Arverés.

Vasárnap 1923 szeptember 30 án délelőtt 1/2 óraker a Pozsgógyár udvarán három közepes kocsi, egy fejős tehén és egy landauer árverés útján el fog adatni. Bővebbet a gyár portánál.

Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fezgyár r.t.

Pk. 948/3 sz. 1923 végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi IX. t. c. 102 § értelmében közhírré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbíróságnak 1923 évi Pk. 948/3 számú végzése következtében Dr. Schneller Aurél ügyvéd által képviselt Lugler Pál javára 292 kg. buza kiadása s jár. erejéig 1923 évi július hó 18 án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 16.000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy nagy ingaóra és egy nagy takór nyilvános árverésen eladandók. Mely árverésnek a kőszegi kir. járásbíróság 1923. évi Pk. 948/3 számú végzése folytán 292 kg. buza követelés és az eddig megállapított költségek erejéig, Nagyposse községben a 2. számú házban leendő megtartására

1923. évi szeptember hó 26-ik napjának délutáni 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a vonni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi IX. t. c. 107 és 108 § ai értelmében készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. IX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik. — Kőszeg, 1923 szeptember 17 én

Hermann Ferenc bírósági kiküldött.

EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
TANONCNAK
FELVÉTELEK JESZTL ANTAL
VENDÉGLŐJÉBEN.

Kőszeg, Várkör 45 számú házamat elcserélem, esetleg eladom. SZLUHA DENES

1 drb. szecskavágó

1 darab vaseke, 8-as, 1 darab szőlőprés, 1 női és 2 gyermekabát (használt) szabadkézből eladó J király-ut 86. szám alatt.

Egy.kb. 800 négyszögöles

gyümölcsös

közel a viroshoz több évre bérbeadandó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában

Éjjeli őr

allandó alkalmazást nyerhet. — Bővebbet Csizmazia Józsefnél (volt gözlüddő)

GUTH VILMOS

fa- és diszműsztergályos üzeme, Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ugy mint villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-és virág állványt, fuggony-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhartatót, álló- s falifogást, zongoraszeket, tölcseret, hordócsapot, billiárdjátékot szifjakorongot, gyermek-kocsit facsillárokat, golyót, kuglibabát, stb. stb.

Köszönetnyilvánítás
Mindazoknak, kik drága kis fiam illetve unokám

ECKER LAJCSI

elhunyta alkalmával jöleső részvétüket nyilvánították, különösen pedig az alreáliskolai munkásságnak jószívu támogatásáért és az Ovoda tanítónőinek és ovodás gyermekeknek a küldött koszoru és viragodományokert ezuton mond hálás köszönet

Kőszeg, 1923 szept. 20.
a gyászoló Ecker-család.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

FELE
FAISKOLA, SZOLO ES BORGAZ-
DASÁGI RESZVENYTARSASAG

CZEGLÉD

Szállít októbertől-aprilisig mindennemű gyümölcsfát, diszfat, diszcszerjét, rózsát, évelővirágnövényeket, gyökereket és sima szőlővesszőt stb.

Tajserteszeti iroda és személyes megrendelések ellátási helye

BUDAPESTEN:

IV., FERENCIEK-TERE 3. FÉLEMELET 14

TELEFONSZÁM: HUSZEZER-57

Kérje nagy képes árjegyzékünket!

**Tölgymakkot
Tölgygubacsot
Vadgesztenyét
Borókabogyót** és
mindenféle lombfamatot
veszünk legmagasabb napiáron.
KŐSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében

Műsor: Vasárnap szeptember 23-án:

Vágyak mezején

Egy csalódott asszony története 5 felvonásban.
Es a kísérőműsor

Műsor: Csütörtök, szeptember 27-én:

SODOMA és GOMORRA.

Legenda bűnről és bűnhődésről 2 részben

I. rész: **A bűn.**

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készült elő magánvizsgákra.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola négy alsó osztályának tananyagát két kötetben. Megrendelhető Budapest, VII. kerület Dohány-utca 34 szám.

Kovácsszén faszindely
faszén épületfa
mész és deszkát
cement irányáron szállít

FRANKL LAJOS
építési és tüzelőanyag kereskedő KŐSZEG.

Könyvelésben jártas fiatal-
ember vagy nyugdíjas hiva-
tálnok felvételre kerestetik.
— Cim a kiadóhivatalban. —

Ujságkihordók

felvételnek jó fizetéssel minden vasárnap reggel 8—10 óráig tartó munkára e lap kiadóhivatalában.